

ὄοι ἰέεñι ὀεϋδέι ...

ΜΑΧΗ ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ ΣΤΟΝ «ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ»

Του **ΘΑΝΟΥ ΚΑΚΟΥΡΙΩΤΗ***

Υστερα από την ψυχική ευφορία και την ύψιστη ηθική ανάταση που προκάλεσε η πτώση του τείχους του αίσχους, το 1989· μετά τη διάλυση εις τα εξ ὄν συνετέθη της «Αυτοκρατορίας του Κακού», με τις συνακόλουθες θριαμβολογίες και τις προσδοκίες για έλευση ενός καπιταλισμού με ανθρώπινο συμπονετικό πρόσωπο, μιας παγκοσμιοποίησης-λύτρωσης από τα δεινά της επί δεκαετίες δυσλειτουργούσας οικονομίας (μετανάστευση από τον δεινοπαθόντα Νότο: Ιταλία, Ελλάδα, Τουρκία στον ευημερούντα Βορρά: Γερμανία, Βέλγιο, Σουηδία κ.α.), που ευτυχώς αποκαθιστούσε μια ευνοϊκή σύγκριση με την οικτρή κατάσταση της οικονομίας του ανατολικού μπλοκ, επιβλήθηκε και η «σωτήρια» απορρύθμιση, που θα έλυσε πολλά υπαρκτά οικονομικά προβλήματα διά της απόλυτης ελευθερίας της αγοράς αλλά και διά της επανεξέτασης των εργασιακών συνθηκών κάτω από νέο πρίσμα, όπου ισχύει η ηθική αρχή: «υψηλή τεχνολογία-χαμηλοί μισθοί και ημερομίσθια» (κινέζικα), που είναι καταδικασμένοι να τους υποστούν, εκ των πραγμάτων, υπερπροσοντούχοι νέοι. Εχουμε πλέον φτάσει, ύστερα από είκοσι χρόνια, στη θεαματική φάση μιας νεοφιλελεύθε-

ρης εφιαλτικής δυστοπίας και ενός «καπιταλισμού καταστροφής», όπως παρατηρεί η Naomi Klein, σε σημείο μάλιστα να θέτουμε το μείζον ερώτημα: πώς μπορούμε να επιζήσουμε εμείς, αλλά προπάντων τα παιδιά μας, με το φάντασμα της πείνας -όχι πλέον του Μαξ- να πλανιέται πάνω από την άλλοτε ευημερούσα Ευρώπη, στην οποία μάλιστα παραδόθηκε από την Αμερική ο δύσκολος ρόλος μεγάλων αξιώσεων, ως «Ηπείρου του ονείρου» (προτάσσεται το δικό της εναλλακτικό «ευρωπαϊκό όνειρο» ως υπερέχον τον ξεφτισμένον πλέον αμερικανικό, όπως αισιόδοξα και μετά παρηγορίας υποστηρίζει ο Jeremi Rifkin) με την ελπίδα να τον αποδώσει «επαρκέστερα»; Σύντομα θα τεθούμε ενώπιον του εκβιαστικού διλήμματος: πείνα ή γενετικά τροποποιημένες τροφές;

Πώς θα επιβιώσουμε από τις εμπρόθετες συνέπειες που συνεπφέρουν οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές που πρωτοεγκαινιάστηκαν με κάθε λαμπρότητα στη φασιστική Χιλή του Πινοσέτ το 1973, αλλά και στη Ρωσία του Γέλτσιν, οι οποίες έχοντας εγκατασταθεί τώρα μόνιμως και σε μας, τους Ευρωπαίους, δεν πλήττουν θανάσιμα μόνο τις φτωχότερες τάξεις, αλλά και τις άλλοτε ευημερούσες μεσαίες, που υπερτίμησαν την αγοραστική τους δύναμη, θεωρώντας την ελεύθερη αγορά πα-

ράδεισο προσφερόμενων ευκαιριών για ικανοποίηση όλων των ματαιοδοξιών τους, για τις οποίες τώρα πληρώνουν το βαρύ κόστος, από πιστωτικές παγίδες που τους έστησαν οι «φιλικές» τράπεζες. Οχι λιγότερο μοιραίες υπήρξαν και οι εμπρόθετες ή απρόθετες συνέπειες μιας ανεξέλεγκτης ιδιωτικοποίησης-πανάκειας θεραπεύουσας, καθώς λείπει η Καινή Διαθήκη, «πάσαν νόσον και μαλακίαν». Τι να «πρωτοθανάσει» κανείς στο «σωτήριο» έτος 2008; Την παντελή έλλειψη έστω και στοιχειώδους οικονομικής σταθερότητας, φαινόμενο που πλήττει το εργατικό δυναμικό εξαιτίας της εφαρμογής αντιλαϊκών πολιτικών, που επιδεινώνουν τους ήδη κακούς όρους διαβίωσης στην πλειονότητα των πληθυσμών ή την, χωρίς προηγούμενο, ανεργία που προκάλεσαν εθνι-

κά ασύμφορες αποκρατικοποιήσεις με συνακόλουθη εκπαράθυρωση εργαζομένων ή τη ραγδαία συρρίκνωση των κοινωνικών υπηρεσιών, μεταπολεμική κατάκτηση των εργαζομένων που (εξ)αφανίζεται ή, τέλος, την αναγκαστική «απόσυρση» μικρομεσαίων ή ακόμα και μεγαλύτερων επιχειρήσεων που προσέφεραν δουλειά με ανθρωπινότερες εργασιακές συνθήκες, αλλά τώρα κλείδων η μία μετά την άλλη για να «παραδώσουν» σε επιχειρήσεις-γίγαντες, μεγαλοεταιρείες και πολυεθνικές που επιβάλλουν απάνθρωπες συνθήκες εργασίας, αλλά και «κίνητρα» για να δουλεύουν οι εργαζόμενοι μέχρι τελικής πτώσεως, αφού η δεινή οικονομική κατάστασή τους τους οδηγεί αναπόδραστα σε αναγκαστική ένταξη στο «ευέλκτο» νεοφιλελεύθερης έμπνευσης ωράριο (παράδειγμα Σαροζί που κατάργησε το 35ωρο) και τη μετάλλαξή τους σε σύγχρονους δούλους;

Υστερα από την πετρελαϊκή κρίση του 1973, το «ντουέτο» Ρίγκαν-Θάτσερ σε αγαστή σύμπνοια (αρχές 1980) επέβαλαν τον νεοφιλελευθερισμό, πρώτα στις χώρες τους και ύστερα όπου αλλού μπορούσαν· ακολούθησε συμπληρωματικά το 1989 η «συναίνεση της Ουάσιγκτον»: στόχος ήταν δήθεν η υλοποίηση του μεγαλόπνοου σχεδίου διά την, μέσω φιλελευθεροποίησης, απορρύθμισης και ιδιωτικοποίησης, επίτευξη ευημερίας και ταχείας ανάπτυξης· αποτελεί όμως κοινό μυστικό πλέον ποιοι είναι οι λίγοι που ευημερούν και πλουτίζουν εις βάρος των πολλών που φτωχαίνουν όλο και περισσότερο από το εν λόγω μεγαλόπνοο σχέδιο. Στην εποχή μας ένας νέος τύπος ανθρώπου κάνει αισθητή την παρουσία του: ο εντελώς αβοήθητος, φτωχός και μίζερος που δεν έχει πού την κεφαλή κλίνη και πεθαίνει στα «αζήτητα», χωρίς ταυτότητα, ενίοτε. Οι αδυσώπητοι νόμοι της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης μας υποκατηγοριοποιούν στους λίγους που απολαμβάνουν το ευ ζην, σε εκείνους που υπό προϋποθέσεις και όρους επιτυγχάνουν προσώρας το ζην και, τέλος, σε όσους είναι καταδικασμένοι -λόγω ανικανότητας να εξασφαλίσουν τα προς το ζην- στο κακώς θνήσκειν. Δεν έχετε παρά να διαβάσετε στις εφημερίδες για απάνθρωπες ιστορίες νεοφιλελεύθερου lifestyle με ιερόδουλες που πέθαναν από εγκεφαλικό εντελώς αβοήθητες σε κάποιο υπολειπόμενου νοσοκομείου ή για παιδιά χωρίς όνομα που «έφυγαν» με εξαιρετικά συνοπτικές διαδικασίες, ύστερα από παραμονή σε κάποιο ίδρυμα-άσυλο - και καλά που υπήρχε και αυτό.

* **Ομότιμος καθηγητής ΑΠΘ**

Η ιστορία μιας μεγάλης ατιμίας

Της **ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΠΑΝΤΖΟΥ**

Μετά την τρομοκρατική επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου, το Κογκρέσο εξουσιοδοτεί τον πρόεδρο Τζορτζ Μπους να χρησιμοποιήσει βία εναντίον χωρών, οργανώσεων και ατόμων που ενέχονται στο τραγικό χτύπημα που στοίχισε τη ζωή περισσότερων από 3.000 πολιτών.

Στις 20 Σεπτεμβρίου ο πρόεδρος Μπους δίνει τελεσίγραφο στην κυβέρνηση των Ταλιμπάν στο Αφγανιστάν να παραδώσουν τον Οσάμα Μπιν Λάντεν καθώς και άλλους τρομοκράτες. Στις 7 Οκτωβρίου 2001 οι Ταλιμπάν προτείνουν να θέσουν τον Μπιν Λάντεν στη δικαιοδοσία ισλαμικού δικαστηρίου, πρόταση που απορρίπτεται από ΗΠΑ και Βρετανία, που την ίδια ημέρα ξεκινούν τους βομβαρδισμούς.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας δεν ενέκρινε την υπό αμερικανική ηγεσία επίθεση κατά του Αφγανιστάν. Οι ΗΠΑ δεν κήρυξαν επίσημα τον πόλεμο και χαρακτήρισαν τους Ταλιμπάν όχι στρατιώτες αλλά τρομοκράτες «μαχητές του εχθρού», αρνούμενες να τους παράσχουν τα δικαιώματα που προβλέπει η Συνθήκη της Γενεύης για τους αιχμαλώτους πολέμου. Εγκαινίασαν έτσι το ιδιότυπο καθεστώς που ευθύνεται για παράνομη σύλληψη, κράτηση, βασανισμό και εξαφάνιση ατόμων, που συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Στις 11 Ιανουαρίου του 2002 φτάνουν στη βάση του Γκουαντάναμο οι πρώτοι κρατούμενοι.

Τον Δεκέμβριο του 2003 ομοσπονδιακό εφετείο αποφαινεται ότι οι κρατούμενοι πρέπει να τύχουν νομικής εκπροσώπησης, απόφαση που επικυρώνεται από το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ τον επόμενο χρόνο. Την ίδια χρονιά

η αμερικανική κυβέρνηση ελίσσεται και δημιουργεί τα έκτακτα στρατοδικεία.

Τον Ιούνιο του 2006, με αφορμή την υπόθεση του Χαμνάν, το Ανώτατο Δικαστήριο τα κηρύσσει παράνομα. Ο Μπους αντεπιτίθεται φτιάχνοντας ένα νόμο ώστε να τα νομιμοποιήσει ως «ειδικές στρατιωτικές επιτροπές».

Είναι σε αυτά, που, από τον Μάρτιο του 2007 έως και τον Ιούνιο του 2008, προσάγονται οι φερόμενοι ως εγκέφαλοι της 11ης Σεπτεμβρίου, χωρίς ωστόσο να δικαστούν.

Από τους 80.000 που έχουν συλληφθεί στον πόλεμο κατά της τρομοκρατίας, οι 14.000 είναι θύματα παράνομων συλλήψεων και μεταγωγών. Και από τους 800, περίπου, που πέρασαν από το Γκουαντάναμο, περισσότεροι από 420 αφέθηκαν ελεύθεροι ύστερα από χρόνια παράνομης κράτησης ενώ από τους 270 που απομένουν μόνο οι 20 παραπέμπονται σε δίκη.

Στις 17 Ιουλίου, ένας ομοσπονδιακός δικαστής των ΗΠΑ δίνει το πράσινο φως για την πρώτη από αυτές τις δίκες.

Στις 20 Ιουλίου, ρεπορτάζ της «Κυριακάτικης Ελ Παΐς» αποκαλύπτει την ύπαρξη 17 πλωτών μυστικών φυλακών που λειτουργούν έως σήμερα στην περιοχή του Ινδικού Ωκεανού (όπου και η αμερικανική βάση του Ντιέγο Γκαρσία).

Η αποκάλυψη επιβεβαιώνεται από τη βρετανική Reprieve κι άλλες πέντε οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που δημοσιοποιούν τα ονόματα των πρώτων 39 «αγνοούμενων» του πολέμου κατά της τρομοκρατίας: «Τους τελευταίους έξι μήνες εμείς κι άλλες οργανώσεις έχουμε ακολουθήσει περισσότερες από 200 περιπτώσεις μυστικών συλλήψεων» δήλωνε η οργάνωση στην έγκριτη ισπανική εφημερίδα.